

Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim

(przyjęty uchwałą nr 310 Senatu UŁ z dnia 4 kwietnia 2011 r.;
zmieniony uchwałą Senatu UŁ:

nr 477 z dnia 23 kwietnia 2012 r.;

nr 159 z dnia 22 kwietnia 2013 r.;

nr 343 z dnia 28 kwietnia 2014 r.)

Spis treści:

I.	POSTANOWIENIA OGÓLNE	[§ 1-8]
II.	PRAWA I OBOWIĄZKI STUDENTA. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	[§ 9-15b]
III.	PODEJMOWANIE STUDIÓW	[§ 16-24]
IV.	ORGANIZACJA STUDIÓW	[§ 25-29]
V.	ZASADY FUNKCJONOWANIA EUROPEJSKIEGO SYSTEMU TRANSFERU I AKUMULACJI PUNKTÓW (ECTS)	[§ 30-32]
VI.	ZALICZENIE SEMESTRU/ROKU STUDIÓW	[§ 33-42]
VII.	POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ZAJĘĆ I STUDIÓW POZA KIERUNKIEM PODSTAWOWYM I NA INNEJ UCZELNI	[§ 43-44]
VIII.	URLOPY W CZASIE STUDIÓW	[§ 45-46]
IX.	PRACA DYPLOMOWA (MAGISTERSKA, LICENCJACKA LUB INŻYNIERSKA)	[§ 46a-49]
X.	EGZAMIN DYPLOMOWY (MAGISTERSKI, LICENCJACKI LUB INŻYNIERSKI). ZAKOŃCZENIE STUDIÓW	[§ 50-53]
XI.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	[§ 54-56]

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Studia na Uniwersytecie Łódzkim są prowadzone na podstawie obowiązujących przepisów, a w szczególności:
 - ustawy z 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 164, poz. 1365 ze zm.), zwanej dalej „Ustawą”,
 - Statutu Uniwersytetu Łódzkiego, zwanego dalej „Statutem”,
 - Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim, zwanego dalej „Regulaminem studiów”.
2. Regulamin studiów dotyczy stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych na Uniwersytecie Łódzkim.

§ 2

1. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
 - 1) Rada Wydziału – rada podstawowej jednostki organizacyjnej UŁ, także rada odpowiednio innej jednostki organizacyjnej UŁ;
 - 2) Dziekan – kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej UŁ, także kierownik innej jednostki organizacyjnej UŁ;
 - 3) jednostka dydaktyczna – instytut kierunkowy, katedra albo zakład niewchodzący w skład instytutu lub katedry;
 - 4) kierujący pracą – nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i zatrudniony na stanowisku co najmniej adiunkta lub starszego wykładowcy, pod którego kierunkiem student przygotowuje pracę dyplomową;
 - 5) koordynator przedmiotu – osoba wyznaczona przez Dziekana, która jest odpowiedzialna za opis, określenie warunków realizacji i zaliczenia przedmiotu oraz nadzór nad weryfikacją efektów kształcenia określających dany przedmiot i wystawienie oceny z przedmiotu, a także biorąca udział w realizacji zajęć z przedmiotu;
 - 6) przedmiot – element planu studiów, obejmujący różne formy zajęć dydaktycznych, któremu przypisane są zakładane efekty kształcenia oraz liczba punktów ECTS;
 - 7) seminarium dyplomowe – seminarium magisterskie, licencjackie lub inżynierskie;
 - 8) praca dyplomowa – praca magisterska, licencjacka lub inżynierska;
 - 9) ocena – wymierne określenie wyniku ewaluacji; pozytywna lub negatywna, o których mowa w § 34 ust. 2;
 - 10) ocena z przedmiotu – ocena wystawiona w terminie pierwszym lub w terminie poprawkowym w związku z zakończeniem przedmiotu na zasadach określonych przez koordynatora przedmiotu;
 - 11) studia dodatkowe – studia podjęte w trybie i na zasadach określonych w § 18 niniejszego Regulaminu;
 - 12) efekty kształcenia – wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne, jakie student powinien osiągnąć po ukończeniu procesu kształcenia.
2. *[skreślony]*.

§ 3

1. Przełożonym ogółu studentów UŁ jest Rektor.
2. Sprawy związane z tokiem studiów w pierwszej instancji rozstrzyga Dziekan.

3. Rektor UŁ jest organem odwoławczym we wszystkich sprawach objętych Regulaminem studiów.
4. Od decyzji Dziekana studentowi przysługuje odwołanie do Rektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Odwołanie do Rektora należy składać za pośrednictwem Dziekana. Do odwołania należy dołączyć dokumenty lub opinie uzasadniające odwołanie. Dziekan wyraża na piśmie swoją opinię w sprawie przedmiotu odwołania. Odwołanie z opinią i z załącznikami Dziekan przekazuje do rozpatrzenia Rektorowi w terminie 7 dni od dnia złożenia odwołania.
5. Jeżeli Dziekan uzna, że odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może w terminie 7 dni od dnia złożenia odwołania zmienić decyzję, której odwołanie dotyczy, bez przekazywania sprawy Rektorowi UŁ.

§ 4

W sprawach dotyczących porządku i trybu odbywania studiów na UŁ nieobjętych przepisami Regulaminu studiów decyduje Rektor UŁ.

§ 5

1. Rada Wydziału:

- a) uchwała plany studiów i programy kształcenia zgodnie z wytycznymi określonymi przez Senat UŁ w uchwale o wytycznych tworzenia programów kształcenia w Uniwersytecie Łódzkim,
 - a1) ustala zasady realizacji obowiązku uczestniczenia przez studenta w poszczególnych rodzajach zajęć,
 - a2) ustala zakres i warunki prowadzenia w języku obcym zajęć dydaktycznych, sprawdzianów wiedzy lub umiejętności i egzaminów dyplomowych oraz przygotowywania w języku obcym prac dyplomowych,
- b) decyduje, czy okresem zaliczeniowym na kierunku jest semestr czy rok studiów,
- c) określa kryteria zaliczenia semestru/roku, w tym liczbę punktów ECTS potrzebnych do zaliczenia semestru/roku,
- d) ustala dopuszczalność i warunki powtarzania pierwszego roku studiów,
- e) ustala maksymalny wymiar godzin dydaktycznych i maksymalną liczbę egzaminów w ciągu roku akademickiego,
- f) określa minimalną średnią ocen z dotychczasowego toku studiów pozwalająca ubiegać się o indywidualny plan studiów i program kształcenia (IPS),
- f1) określa stosowaną na wydziale formę kart okresowych osiągnięć studenta, o której mowa w § 33 ust. 10 pkt 2,
- g) ustala warunki dopuszczalności oraz tryb rozstrzygnięcia odwołania się studenta od decyzji o odmowie zaliczenia przedmiotu/zajęć składowych, o której mowa w § 36 niniejszego Regulaminu,
- g1) określa obowiązującą formę pracy dyplomowej, z zastrzeżeniem § 46a ust. 2,
- h) ustala warunki dopuszczalności i tryb przedłużania terminu złożenia pracy dyplomowej,
- i) ustala zakres wymagań egzaminacyjnych egzaminu dyplomowego,
- j) ustala tryb przeprowadzania otwartych egzaminów dyplomowych.

2. Rada Wydziału może:

- a) określić maksymalną liczbę przypadków powtarzania semestru/roku na kierunkach prowadzonych na wydziale,
- b) określić minimalną liczbę punktów ECTS pozwalających na warunkowe zaliczenie semestru/roku i wpisanie studenta na kolejny semestr/rok studiów,
- c) określić obowiązującą sekwencję przedmiotów,

- d) wskazać przedmioty obowiązkowe, bez których zaliczenia student nie może być wpisany na kolejny semestr/rok studiów, niezależnie od liczby uzyskanych punktów,
- e) ze względu na szczególne okoliczności wprowadzić doraźne zmiany planu studiów skutkujące zmianą wymaganej w danym semestrze/roku liczby punktów ECTS,
- f) *(skreślona)*,
- g) ustalić odrębne niż przewidziane w § 19 niniejszego Regulaminu zasady przenoszenia studentów ze studiów stacjonarnych na studia niestacjonarne lub odwrotnie, zasady obowiązujące na całym wydziale lub na poszczególnych kierunkach,
- h) określić inne, od przewidzianych w § 24 niniejszego Regulaminu, zasady uznawania przedmiotów,
- i) przyjąć przelicznik punktów ECTS dla poszczególnych kierunków i specjalności w przypadku, gdy wymiana studentów z uczelniami zagranicznymi lub krajowymi nie gwarantuje równoważności uzyskanych przez studentów osiągnięć,
- i1) określić możliwość ubiegania się od pierwszego semestru na studiach drugiego stopnia o indywidualny plan studiów i program kształcenia (IPS),
- j) określić inne niż przewidziane w § 33 ust. 6 i 7 zasady zaliczania przedmiotu na poczet dalszego toku studiów,
- k) określić inne niż przewidziane w § 33 ust. 8 niniejszego Regulaminu zasady uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów,
- k1) określić dodatkowe, poza wskazanymi w § 46a, desygnaty lub przykłady pisemnych opracowań spełniających wymagania pracy dyplomowej,
- k2) wydłużyć wskazany w § 48 ust. 5 okres przerwy w nauce uprawniający do zwolnienia studenta z wyrównania różnic w planie studiów i programie kształcenia,
- l) ustalić inną niż określona w § 50 ust. 6 niniejszego Regulaminu formę egzaminu licencjackiego/inżynierskiego.

§ 6

Organy samorządu studenckiego uczestniczą w podejmowaniu decyzji w sprawach związanych z procesem kształcenia i wychowania młodzieży na zasadach określonych w Statucie UŁ oraz w Regulaminie studiów.

§ 7

1. Wybitnie uzdolniony uczeń może za zgodą Dziekana uczestniczyć w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunku zgodnym z uzdolnieniami. Jeżeli zajęcia na wydziale odbywają się w godzinach zajęć szkolnych ucznia, warunkiem udziału jest ponadto zgoda dyrektora szkoły.
2. Uczeń może uzyskać zaliczenie zajęć. Do zaliczania zajęć stosuje się odpowiednio zasady obowiązujące studentów. Dziekan, na wniosek prowadzącego zajęcia, może odmiennie określić zasady zaliczania.

§ 8

Odpłatność za usługi edukacyjne określają odrębne uchwały Senatu UŁ i zarządzenia Rektora UŁ.

II. PRAWA I OBOWIĄZKI STUDENTA. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

§ 9

Student ma prawo do:

- a) poszanowania godności osobistej przez każdego członka społeczności akademickiej,
- b) rozwijania własnych zainteresowań naukowych, kulturalnych, sportowych, turystycznych w ramach możliwości organizacyjnych UŁ,
- c) zrzeszania się w uczelnianych organizacjach studenckich, w szczególności w kołach naukowych oraz w zespołach artystycznych.
- d) ochrony zdrowia, pomocy materialnej, uzyskiwania nagród i wyróżnień na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie oraz w odrębnych przepisach.

§ 10

Student ma obowiązek:

- a) postępować zgodnie z treścią ślubowania, Statutem UŁ i Regulaminem studiów, a w szczególności dbać o godność studenta i dobre imię UŁ,
- b) wykorzystywać możliwości kształcenia stwarzane przez UŁ,
- c) przestrzegać dobrych obyczajów akademickich,
- d) szanować mienie Uczelni.

§ 11

Student jest zobowiązany niezwłocznie, jednakże nie później niż w ciągu 30 dni, powiadomić właściwy dziekanat o zmianie stanu cywilnego, nazwiska, adresu zamieszkania, numeru telefonu lub adresu poczty elektronicznej, a także warunków materialnych, jeżeli wpływają one na przyznanie pomocy materialnej lub jej wysokość.

§ 12

1. Student jest zobowiązany do terminowego uzyskiwania zaliczeń, składania egzaminów i wypełniania innych obowiązków związanych z tokiem studiów.
2. Rada Wydziału ustala zasady realizacji obowiązku uczestniczenia przez studenta w poszczególnych rodzajach zajęć.
3. Nieobecność studenta na zajęciach może być usprawiedliwiona zaświadczeniem lekarskim o czasowej niezdolności do uczestnictwa w zajęciach lub innymi wiarygodnymi przyczynami uznanymi przez prowadzącego zajęcia.
4. Usprawiedliwienie nieobecności u prowadzącego zajęcia powinno nastąpić niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny nieobecności. Prowadzący zajęcia określa wówczas sposób i termin wyrównania zaległości.
5. Prowadzący zajęcia może odmówić prawa wyrównania zaległości spowodowanych nieobecnością albo określić tryb odmienny od przewidzianego rozkładem zajęć, w szczególności jeśli wyrównanie zaległości wymagałoby zorganizowania dodatkowych zajęć. O takich warunkach prowadzący powiadamia studentów na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu.

§ 13

1. Student uczestniczący w pracach badawczych prowadzonych na UŁ może na ich podstawie uzyskać zaliczenie niektórych zajęć z przedmiotu, z którym tematycznie związana jest dana praca. Decyzje w tej sprawie podejmuje Dziekan na podstawie opinii prowadzącego dany przedmiot oraz kierownika prac badawczych, w których uczestniczył student.

2. Udział studenta w pracach obozu naukowego może być podstawą zaliczenia w całości lub w części praktyki zawodowej lub wybranych zajęć. Decyzje w tej sprawie podejmuje Dziekan na podstawie opinii opiekuna naukowego obozu oraz opiekuna praktyk studenckich lub prowadzącego wybrane zajęcia.

§ 14

1. Dla studentów pierwszego roku powoływani są opiekunowie roku. Mogą być także powoływani opiekunowie grup studenckich. Opiekunów powołuje Dziekan spośród doświadczonych nauczycieli akademickich i sprawuje nadzór nad ich działalnością.
2. Opiekunowie zaznajamiają studentów z regulaminem studiów na Uniwersytecie Łódzkim. Do zadań opiekunów należy również pomoc studentom w sprawach związanych z tokiem studiów i w potrzebach socjalno-bytowych.

§ 15

1. Studentowi wyróżniającemu się bardzo dobrymi wynikami w nauce i wzorowym wypełnianiem swoich obowiązków mogą być przyznane nagrody i wyróżnienia Uniwersytetu Łódzkiego:
 - list gratulacyjny Rektora,
 - medal za chlubne studia.
2. Szczegółowy tryb przyznawania nagród i wyróżnień określa zarządzenie Rektora.

§ 15a

Studenci studiów stacjonarnych nie ponoszą w danym roku akademickim opłaty za zajęcia nieobjęte planem studiów odbywane po wyczerpaniu dodatkowego limitu punktów ECTS, o którym mowa w art. 170a ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, jeżeli średnia ocen z dotychczasowego toku studiów, liczona na koniec poprzedniego roku akademickiego, a w przypadku studentów pierwszego roku studiów drugiego stopnia – średnia ocen z całego toku studiów pierwszego stopnia, wynosi co najmniej 4,75.

§ 15b

Student, który ukończył studia albo został skreślony z listy studentów przed odebraniem dokumentów złożonych oraz wystawionych przez uczelnię składa w dziekanacie kartę obiegową.

III. PODEJMOWANIE STUDIÓW

§ 16

1. Przyjęcie na studia odbywa się w trybie określonym przez zasady przyjęć na studia, uchwalone przez Senat UŁ.
2. Przyjęcie w poczet studentów Uniwersytetu Łódzkiego następuje po złożeniu ślubowania i immatrykulacji. Warunkiem przyjęcia jest zawarcie przez studenta umowy z Uniwersytetem Łódzkim, określającej między innymi warunki odpłatności za studia bądź za określone usługi edukacyjne. Po immatrykulacji student otrzymuje legitymację studencką. Student podstawowej jednostki organizacyjnej UŁ wymienionej w § 33 ust. 10 otrzymuje również indeks. Student składa ślubowanie, którego treść określa Statut Uniwersytetu Łódzkiego.

§ 17

1. Na pierwszy rok studiów student może być przyjęty tylko w drodze postępowania rekrutacyjnego.
2. W szczególnych przypadkach za zgodą Dziekana wydziału przyjmującego student może zmienić kierunek studiów na UŁ.
3. Zmiana kierunku może nastąpić po zaliczeniu roku lub semestru na kierunku, na którym student rozpoczął studia.
4. Wyrażając zgodę na przyjęcie, Dziekan określa tryb i terminy wyrównania różnic wynikających z planu studiów i programu kształcenia, kierując się uzyskanymi przez studenta efektami kształcenia.

§ 18

1-3. (skreślone)

4. Student może zostać przyjęty na dodatkowy kierunek studiów wyłącznie od pierwszego roku z uwzględnieniem § 17 ust. 1.
5. Studia na kierunku podstawowym i kierunkach dodatkowych odbywają się niezależnie od siebie i podlegają wszystkim przepisom wynikającym z niniejszego regulaminu.

§ 19

1. W uzasadnionych przypadkach za zgodą Dziekana przyjmującego student studiujący na tym samym lub pokrewnym kierunku studiów może przenieść się ze studiów stacjonarnych na studia niestacjonarne, i odwrotnie. Dotyczy to w szczególności przypadków wynikających z powodów zdrowotnych, losowych, opieki nad bliskimi osobami niepełnosprawnymi lub z powodu odbywania studiów na innych kierunkach poza UŁ.
2. Rada Wydziału może ustalić odrębne zasady przenoszenia studentów ze studiów stacjonarnych na studia niestacjonarne lub odwrotnie, obowiązujące na całym wydziale lub na poszczególnych kierunkach.
3. W przypadku przeniesienia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, Dziekan określa tryb i terminy uzupełnienia różnic wynikających z planu studiów i programu kształcenia, kierując się uzyskanymi przez studenta efektami kształcenia.

§ 20

Student UŁ może przenieść się do innej szkoły wyższej, jeśli wypełni zobowiązania w stosunku do UŁ potwierdzone kartą obiegową. Przeniesienie się przez studenta do innej szkoły wyższej jest możliwe po uregulowaniu opłat związanych z tokiem studiów. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do osób studiujących na drugim i kolejnym kierunku studiów w formie stacjonarnej, zobowiązanych do wnoszenia opłat za kształcenie na tych studiach. Student, który zaliczył na UŁ przynajmniej jeden semestr lub (w przypadku rozliczenia rocznego) rok studiów, może na własną prośbę otrzymać od Dziekana informacje dotyczące przebiegu jego studiów.

§ 21

1. Student innej szkoły wyższej może przenieść się do UŁ na ten sam lub pokrewny kierunek studiów za zgodą Dziekana wydziału przyjmującego. Student powinien mieć zaliczony co najmniej jeden semestr/rok studiów.
2. Wyrażając zgodę na przyjęcie, Dziekan określa tryb i terminy wyrównania różnic wynikających z planu studiów i programu kształcenia, kierując się uzyskanymi przez studenta efektami kształcenia.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do studentów przenoszących się z zagranicznej szkoły wyższej do UŁ.

§ 22

1. Osoba, która po zaliczeniu pierwszego lub wyższego roku studiów w UŁ została skreślona z listy studentów, może ubiegać się o wznowienie studiów na tym samym lub pokrewnym kierunku.
2. Osoba, która została wydalona z uczelni, może ubiegać się o wznowienie studiów w UŁ na tym samym lub pokrewnym kierunku, jeśli nastąpiło zatarcie kary na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
3. Decyzję o wznowieniu studiów podejmuje na wniosek studenta Dziekan. Po wznowieniu studiów przez studenta Dziekan określa semestr/rok, na który student zostaje przyjęty, oraz terminy i tryb wyrównania ewentualnych różnic w planie studiów i programie kształcenia, kierując się osiągniętymi przez studenta efektami kształcenia.

§ 23

Decyzje związane ze zmianą kierunku studiów lub uczelni winny być podjęte przed rozpoczęciem semestru/roku, na który student ma być wpisany. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, a także po uwzględnieniu wymagań procesu dydaktycznego, Dziekan może podjąć decyzje związane ze zmianą kierunku studiów po rozpoczęciu semestru/ roku.

§ 24

1. W przypadku:
 - powtarzania roku,
 - zmiany kierunku studiów,
 - wznowienia studiów,
 - podjęcia studiów po urlopie
 - udziału w programie wymiany studenckiej, do którego Uniwersytet Łódzki przystąpił,
 - podjęcia dodatkowych studiów na innym kierunku,
 - zaliczenia przedmiotów na innym kierunku lub w innej uczelni,Dziekan uznaje zaliczone już przedmioty oraz uzyskane w związku z tym oceny oraz punkty ECTS. W przypadku braku ustalonej oceny z przedmiotu dziekan, kierując się ocenami z zajęć składowych, określa ocenę z przedmiotu.
2. Podejmując decyzję, Dziekan kieruje się zbieżnością efektów kształcenia przedmiotu, uwzględniając w szczególności brak różnic w treściach programowych danego przedmiotu, formę i wymiar zajęć, formę ich zaliczenia oraz wymagania procesu dydaktycznego.
3. Rada Wydziału może ustalić inne zasady uznawania przedmiotów.
4. Postanowienia niniejszego paragrafu nie naruszają postanowień § 32.

IV. ORGANIZACJA STUDIÓW

§ 25

1. Szczegółową organizację roku akademickiego na UŁ ustala corocznie Rektor, określając terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, czas trwania sesji egzaminacyjnych oraz okresy wakacji. Ustalenia te są podawane w formie zarządzenia najpóźniej na 30 dni przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego.
2. Rektor może określić wybrane dni jako tzw. dni rektorskie wolne od zajęć dydaktycznych.

§ 26

1. Studia odbywają się według planów studiów i programów kształcenia przyjętych przez Rady Wydziałów, po zasięgnięciu opinii organów wydziałowych samorządu studenckiego. Plany studiów i programy kształcenia Rada Wydziału uchwała nie później niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem zajęć i podaje do wiadomości studentów w sposób przyjęty na danym wydziale.
2. Szczegółowe rozkłady zajęć ustala Dziekan, podając je do wiadomości nie później niż tydzień przed rozpoczęciem semestru/roku. Maksymalny wymiar godzin dydaktycznych i maksymalną liczbę egzaminów w ciągu roku akademickiego ustala Rada Wydziału. W ciągu roku akademickiego liczba egzaminów nie może być wyższa niż 8.
3. Rozkłady zajęć, o których mowa w ust. 2., winny zawierać wykaz egzaminów i zaliczeń obowiązujących w danym semestrze/roku studiów.

§ 26a

1. Uniwersytet Łódzki prowadzi indywidualne studia międzyobszarowe (ism).
2. Studenta obowiązuje ramowy plan studiów oraz program kształcenia, uchwalony przez wszystkie podstawowe jednostki organizacyjne UŁ, prowadzące ism.
3. Student ustala szczegółowy plan studiów i program kształcenia z tutorem, wyznaczonym przez radę ism lub radę podstawowej jednostki organizacyjnej.
4. Tutorem może być pracownik UŁ ze stopniem co najmniej doktora.

§ 27

1. Organizację praktyk określa Rektor w zarządzeniu.
2. Praktyki są przedmiotem i stanowią część składową programu kształcenia.
3. Praktyki zaliczane są na ocenę i objęte punktacją ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana za odbycie praktyk określona jest w programie kształcenia.
4. Minimalna liczba punktów ECTS za praktyki to 1 pkt ECTS za jeden tydzień praktyk.
5. Praktyki mogą odbywać się w trybie ciągłym lub w trybie śródrocznym. Tryb odbywania praktyk określony jest w programie kształcenia.
6. Praktyki organizowane są zgodnie z regulaminami i programami praktyk opracowanymi w podstawowych jednostkach organizacyjnych UŁ i zatwierdzanymi przez Dziekanów.
7. Organizacją oraz zaliczaniem praktyk zajmuje się, we współpracy z Dziekanem, powołany przez niego opiekun praktyk.
8. Opiekun praktyk podlega Dziekanowi.

§ 28

1. Szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się studenci drugiego roku oraz wyższych lat studiów ze średnią ocen z dotychczasowego toku studiów, o której mowa w § 34

ust. 4, nie mniejszą od określonej przez Radę Wydziału, mogą ubiegać się o indywidualny plan studiów i program kształcenia (IPS). Na studiach drugiego stopnia o wskazane w zdaniu poprzedzającym uprawnienie można ubiegać się od drugiego semestru, chyba że Rada Wydziału kierując się względami dydaktycznymi lub naukowymi postanowi inaczej. W przypadkach uzasadnionych względami dydaktycznymi, a w szczególności uznanymi przez przyszłego opiekuna naukowego postępiami studenta w nauce, Dziekan może dopuścić studenta studiów drugiego stopnia do ubiegania się o uzyskanie przedmiotowego uprawnienia od pierwszego semestru.

2. IPS umożliwia wzbogacenie wiedzy i umiejętności studenta w ramach studiowanego kierunku lub kierunków pokrewnych oraz - jeśli to możliwe - udział studenta w pracach naukowo-badawczych prowadzonych na UŁ.
3. Decyzje w sprawie przyznania IPS podejmuje Dziekan na wniosek studenta.
4. IPS jest realizowany pod kierunkiem opiekuna naukowego powołanego przez Dziekana. Opiekunem naukowym studenta, studiującego według IPS, może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a za zgodą Rady Wydziału – nauczyciel akademicki ze stopniem doktora.
5. Dziekan zatwierdza IPS opracowany przez studenta w porozumieniu z opiekunem naukowym.
6. IPS może określać:
 - a) zamianę niektórych przedmiotów na inne, uwzględniając jednak wymagania wynikające z programów kształcenia i przy zachowaniu efektów kształcenia określonych w programie kształcenia; łączna liczba obowiązkowych zaliczeń i egzaminów nie może w takim przypadku być niższa niż przewidziana zwykłym tokiem studiów,
 - a1) rozszerzenie efektów kształcenia określonych w programie kształcenia,
 - b) indywidualny harmonogram studiów, to znaczy określenie semestrów, w których obowiązują poszczególne zaliczenia, egzaminy i praktyki zawodowe,
 - c) skrócenie okresu studiów przy zachowaniu efektów kształcenia określonych w programie kształcenia.
7. Student nierealizujący należycie IPS może być, na wniosek opiekuna naukowego, skierowany przez Dziekana na kontynuowanie studiów w zwykłym trybie. Student może również z własnej inicjatywy zrezygnować z kontynuowania indywidualnego programu studiów. Dziekan określa wówczas terminy uzyskania brakujących zaliczeń i złożenia brakujących egzaminów oraz wypełnienia innych obowiązków przewidzianych na danym kierunku studiów.

§ 29

1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dziekan może przyznać studentowi na jego wniosek prawo do indywidualnej organizacji studiów (IOS). Może to dotyczyć w szczególności udokumentowanych przypadków:
 - a) zdrowotnych,
 - b) losowych,
 - c) opieki nad bliskimi osobami niepełnosprawnymi,
 - d) związanych z okresowym odbywaniem studiów poza UŁ.
2. Dziekan udziela zgody na IOS na okres danego semestru/roku akademickiego. Studentom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zgoda może być udzielona na cały okres studiów.

3. IOS polega na określeniu przez Dziekana, w porozumieniu z prowadzącymi poszczególne zajęcia dydaktyczne, indywidualnego sposobu realizacji i rozliczania planu studiów w danym roku akademickim. IOS nie może oznaczać zwolnienia studenta z obowiązku osiągnięcia tych samych efektów kształcenia oraz uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów, może natomiast oznaczać pozwolenie na rozliczenie roczne.
4. Pisemne ustalenia wynikające z ust. 3. sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden służy studentowi jako podstawa do realizacji planu studiów, a drugi znajduje się w aktach studenta.

V. ZASADY FUNKCJONOWANIA EUROPEJSKIEGO SYSTEMU TRANSFERU I AKUMULACJI PUNKTÓW (ECTS)

§ 30

1. Poza rozliczeniem merytorycznym, wykazanym wynikami wyrażonymi ocenami, okresy studiów na UŁ są rozliczane za pomocą punktów ECTS. Na Uniwersytecie Łódzkim ECTS jest stosowany na wszystkich kierunkach i formach studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.
2. Dodatkowym warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie liczby punktów ECTS określonej w programie studiów.

§ 31

1. Wszystkie przedmioty oferowane na UŁ powinny mieć przypisane punkty ECTS. Oferta dydaktyczna UŁ może również przewidywać zajęcia nieobjęte punktacją.
2. Liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotów jest określana przez Radę Wydziału.
3. Student uzyskuje punkty za zaliczone przedmioty. Uzyskane punkty podlegają kumulacji.

§ 32

1. Uniwersytet Łódzki gwarantuje studentowi korzystającemu z programów Erasmus, Campus Europae, MOST lub innych programów wymiany uznanie uzyskanych osiągnięć (w tym ocen) w zakresie, w jakim odpowiadają one efektom kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych na UŁ.
2. Uniwersytet Łódzki umożliwia studentowi przenoszącemu się do UŁ z innej uczelni krajowej lub zagranicznej uznanie uzyskanych osiągnięć (w tym ocen) w zakresie, w jakim odpowiadają one efektom kształcenia wymaganym na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych na UŁ.
3. Efektom kształcenia uzyskanym w innych uczelniach nadaje się punkty ECTS odpowiadające punktom przypisanym do efektów kształcenia w UŁ.
4. Merytorycznego rozliczenia studenta w zakresie, o którym mowa w ust. 1-2, dokonuje Dziekan. Rozliczenie jest dokonywane na osobnej karcie generowanej przez system USOS. Dane dotyczące wyników kształcenia studenta na uczelni zagranicznej są wpisywane do USOS przez osoby wyznaczone przez Dziekana.
5. Uniwersytet Łódzki gwarantuje studentowi przenoszącemu się z UŁ do innej uczelni krajowej lub zagranicznej udostępnienie wykazu osiągnięć (ocen i punktów ECTS) w zakresie, w jakim odpowiadają one programom kształcenia oraz efektom kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych na UŁ.

6. Dziekan może przekazać kompetencje do przygotowania decyzji określone w ust. 3 i 4 wydziałowemu albo kierunkowemu koordynatorowi ECTS.

VI. ZALICZENIE SEMESTRU/ROKU STUDIÓW

§ 33

1. Ostatecznym terminem zaliczenia semestru letniego oraz roku studiów, dla studiów kończących się w semestrze letnim, jest 30 września; ostatecznym terminem zaliczenia semestru zimowego oraz roku studiów, dla studiów kończących się w semestrze zimowym, jest ostatni dzień sesji poprawkowej semestru zimowego. Ostateczny termin zaliczenia semestru zimowego ustala Rektor UŁ w zarządzeniu o podziale roku akademickiego. Rozliczenie każdego semestru/roku powinno nastąpić w sposób wyznaczony przez Dziekana i w terminie przez niego określonym.
2. Zaliczenie przedmiotów do wyboru odbywa się na zasadach zaliczania przedmiotów obowiązkowych.
3. Student, który spełnił określone przez Radę Wydziału kryteria zaliczenia semestru/roku, zostaje wpisany na kolejny semestr/rok studiów.
4. Student, który uzyskał wpis na kolejny semestr/rok studiów, mimo nieosiągnięcia potrzebnej liczby punktów ECTS, o której mowa w § 5 ust. 1 lit. c (zaliczenie warunkowe), ma obowiązek uzupełnienia braku w wyznaczonym terminie i na zasadach określonych przez Dziekana.
5. Student, który nie uzyskał w semestrze/roku minimalnej liczby punktów, o której mowa w § 5 ust. 2 lit. b), potrzebnej do zaliczenia warunkowego lub nie zaliczył określonych przez Radę Wydziału przedmiotów, nie zalicza tego semestru/roku i ma prawo za zgodą Dziekana do ponownego wpisania na ten sam semestr/rok studiów celem powtarzania. Szczegółowe zasady powtarzania semestru/roku ustala Dziekan, określając w szczególności zakres różnic programowych wynikających z aktualnego programu studiów, do których wyrównania student jest zobowiązany.
6. Za zgodą Dziekana, i na warunkach przez Dziekana ustalonych, student poza przedmiotami objętymi planem semestru/roku studiów, na który jest wpisany, może zaliczać przedmioty na poczet dalszego toku studiów, z zastrzeżeniem sekwencji przedmiotów określonej przez Radę Wydziału. Student jest związany wyborem przedmiotu dokonany na początku semestru/roku studiów, nie później niż w drugim tygodniu po rozpoczęciu zajęć lub w innym terminie określonym przez Dziekana. Student, który zaliczył wszystkie przedmioty objęte planem studiów semestru/roku, na który jest wpisany, a ponadto zaliczył wszystkie przedmioty objęte planem studiów wymagane w kolejnym semestrze/roku, uzyskuje zaliczenie tego semestru/roku i zostaje wpisany bezpośrednio na odpowiednio wyższy semestr/rok studiów. Student studiów niestacjonarnych, który zaliczył wszystkie przedmioty z roku, na który jest wpisany, i przedmioty z kolejnego roku, może być wpisany na wyższy rok po uregulowaniu opłat za wszystkie zaliczone semestry/lata studiów. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do osób studiujących na drugim i kolejnym kierunku studiów w formie stacjonarnej, zobowiązanych do wnoszenia opłat za kształcenie na tych studiach.
7. Student skierowany na powtarzanie semestru/roku ma prawo za zgodą Dziekana, i na warunkach przez Dziekana ustalonych, zaliczać przedmioty objęte planem studiów wyższego semestru/roku z zastrzeżeniem zachowania ustalonej przez Radę Wydziału sekwencji przedmiotów. Student jest związany wyborem przedmiotu dokonany na początku semestru/roku studiów, nie później niż w drugim tygodniu po rozpoczęciu

zajęć lub w innym terminie określonym przez Dziekana. Zaliczenie powtarzanego semestru/roku studiów może jednak nastąpić pod warunkiem zaliczenia wszystkich brakujących przedmiotów lub w trybie zaliczenia warunkowego. Student powtarzający, który zaliczył wszystkie przedmioty objęte planem studiów powtarzanego semestru/roku, a ponadto przedmioty wymagane w kolejnym semestrze/roku uzyskuje zaliczenie tego semestru/roku i zostaje wpisany bezpośrednio na odpowiednio wyższy semestr/rok studiów. Student studiów niestacjonarnych, który zaliczył wszystkie przedmioty z powtarzanego semestru/roku i przedmioty z kolejnego semestru/roku, może być wpisany na odpowiednio wyższy semestr/rok po uregulowaniu opłat za wszystkie zaliczone semestry/lata studiów. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do osób studiujących na drugim i kolejnym kierunku studiów w formie stacjonarnej, zobowiązanych do wnoszenia opłat za kształcenie na tych studiach.

8. Egzaminy i zaliczenia kończące przedmiot (związane z wystawieniem oceny z przedmiotu) odbywają się w okresie sesji egzaminacyjnej, a przed sesją egzaminacyjną wyłącznie za zgodą prowadzącego zajęcia. Zajęcia składowe, będące częścią przedmiotu, jeżeli plan studiów lub program kształcenia przewiduje odrębne ich zaliczenie, zalicza się przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej; w uzasadnionych przypadkach Dziekan może na wniosek studenta wyrazić zgodę na przeprowadzenie takich zaliczeń w okresie sesji egzaminacyjnej. Rada Wydziału może określić inne zasady uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów.
9. Prowadzący zajęcia umożliwia uzyskanie zaliczenia lub zdawanie egzaminu poza sesją, jeśli student studiuje według IPS albo korzysta z IOS.
10. Dokumentowanie przebiegu studiów w UŁ dokonywane jest w:
 - 1) protokołach zaliczenia przedmiotu lub protokołach zaliczenia przedmiotu sporządzanych w postaci wydruków danych elektronicznych z systemu USOSweb,
 - 2) kartach okresowych osiągnięć studenta lub kartach okresowych osiągnięć studenta sporządzanych w postaci wydruków elektronicznych z systemu USOSweb,
 - 3) indeksie - w podstawowych jednostkach organizacyjnych UŁ określonych w załączniku do niniejszego regulaminu ***.
- 10a. Rada Wydziału określa stosowaną na wydziale formę kart okresowych osiągnięć studenta, o której mowa w ust. 10 pkt 2.
11. Oceny z przedmiotów, z uwzględnieniem oddzielnie ocen wystawionych w terminie pierwszym i terminie poprawkowym, wpisywane są do dokumentów określonych w ust. 10. Student zobowiązany do wniesienia opłaty za dany semestr/rok studiów otrzymuje kartę okresowych osiągnięć studenta po wniesieniu wszystkich opłat za dany semestr/rok, jeżeli karta taka jest wystawiana.
12. Prowadzący zajęcia wpisuje do protokołu w systemie USOSweb wszystkie wystawione oceny niezwłocznie, ale nie później niż w ciągu 14 dni od dnia przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu; wpisu należy dokonać najpóźniej w ostatnim dniu sesji poprawkowej. Jeżeli w skład przedmiotu wchodzi odrębnie

*** Wykaz podstawowych jednostek organizacyjnych dokumentujących przebieg studiów w indeksie:

1. Wydział Nauk Geograficznych – studia drugiego stopnia
2. *[skreślony]*
3. Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
4. Wydział Prawa i Administracji
5. Filia w Tomaszowie Mazowieckim: Instytut Turystyki i Rozwoju Gospodarczego; Instytut Nauk Leśnych (Załącznik do Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Łódzkim)

oceniane formy zajęć składowych, ocena z przedmiotu obliczana jest w sposób określony przez koordynatora przedmiotu.

13. W przypadku, gdy student nie stawił się w wyznaczonym pierwszym terminie na zaliczenie lub egzamin, prowadzący zajęcia nie później niż w ostatnim dniu sesji poprawkowej wpisuje do protokołu w systemie USOSweb ocenę niedostateczną.
14. Prowadzący zajęcia w ciągu 7 dni po zakończeniu sesji poprawkowej przekazuje do dziekanatu wydrukowany z systemu USOSweb i podpisany protokół. W odniesieniu do studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2012/2013 wydrukowany z systemu USOSweb i podpisany protokół w ciągu 7 dni po zakończeniu sesji poprawkowej do dziekanatu przekazuje koordynator przedmiotu.
15. W celu uzyskania zaliczenia semestru/roku student składa w dziekanacie kartę okresowych osiągnięć studenta, jeżeli karta taka jest wystawiana; jeżeli w danej podstawowej jednostce organizacyjnej UŁ jest przewidziane dokumentowanie przebiegu studiów w indeksie, student składa również indeks. Zaliczenia roku lub semestru dokonuje Dziekan na podstawie dokumentów określonych w ust. 10.

§ 34

1. Wszystkie przedmioty kończą się wystawieniem oceny.
2. Przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się następujące oceny pozytywne:
 - bardzo dobry - 5,0
 - dobry plus - 4,5
 - dobry - 4,0
 - dostateczny plus - 3,5
 - dostateczny - 3,0oraz ocenę negatywną:
 - niedostateczny - 2,0.
3. W przypadku zajęć składowych, gdy plan studiów lub program kształcenia nie wymaga wystawienia oceny przy zaliczaniu danej formy zajęć, prowadzący oceniając studenta, wpisuje:
 - „zal” – w przypadku zaliczenia zajęć,
 - „nzal” – w przypadku niezaliczenia zajęć.
4. Średnią ocen z całego toku studiów oblicza się jako średnią z wagami określonymi przez wartości odpowiednich punktów ECTS, ze wszystkich uzyskanych w tym okresie ocen z przedmiotu, uwzględniając średnią arytmetyczną ocen wystawionych w terminie pierwszym oraz w terminie poprawkowym; średnią ocen z danego semestru/roku studiów oblicza się jako średnią z wagami określonymi przez wartości odpowiednich punktów ECTS ze wszystkich ocen z przedmiotu uzyskanych z przedmiotów przewidzianych w planie studiów i programie kształcenia jako podstawa wpisu na kolejny semestr/rok studiów, uwzględniając średnią arytmetyczną ocen wystawionych w terminie pierwszym oraz w terminie poprawkowym. W przypadku przedmiotu, w skład którego wchodzi odrębnie oceniane formy zajęć składowych, do średniej ocen wlicza się wyłącznie ocenę z przedmiotu.***
5. Średnią oblicza się w następujący sposób:

*** Dla studentów, którzy rozpoczęli studia przed dniem 1 października 2012 r. średnią ocen oblicza się zgodnie z zasadą określoną w § 28 ust. 2 Regulaminu Studiów w UŁ z dnia 24.04.2006 r. ze zm. Nie dotyczy to studentów, którzy na skutek wznowienia studiów, powtarzania roku lub korzystania z urlopu zostali wpisani na rok studiów objęty liczeniem średniej zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Regulaminie studiów. (§ 2 uchwały nr 159 Senatu UŁ z dnia 22.04. 2013 r. w sprawie zmiany uchwały nr 310 Senatu UŁ z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Łódzkim, w brzmieniu ustalonym uchwałą nr 343 Senatu UŁ z dnia 28.04. 2014 r.).

- a) ocenę z każdego przedmiotu wchodzącego w skład podstawy obliczenia średniej wyrażoną liczbowo (uwzględniając średnią arytmetyczną ocen wystawionych w terminie pierwszym oraz w terminie poprawkowym), mnoży się przez przypisaną mu liczbę punktów ECTS;
 - b) uzyskane wyniki mnożenia dodaje się;
 - c) sumę określoną w pkt. b dzieli się przez sumę punktów ECTS ze wszystkich przedmiotów stanowiących podstawę ustalenia średniej;
 - d) wynik zaokrągla się do czterech miejsc po przecinku.
- Średnią oblicza się według następującego wzoru:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i p_i}{\sum_{i=1}^n p_i}$$

gdzie:

\bar{X} – ocena średnia,

n – liczba ocen z przedmiotów (ogólna liczba ocen uzyskanych z przedmiotów przewidzianych w planie studiów i programie kształcenia jako podstawa wpisu na kolejny semestr/rok studiów),

x_i – ocena z przedmiotu lub średnia arytmetyczna z ocen wystawionych z przedmiotu w terminie pierwszym oraz w terminie poprawkowym,

p_i – liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi, za którą student otrzymał ocenę x_i .

6. W przypadku studentów, którzy przenieśli się na dany kierunek z innej uczelni lub z innego kierunku albo zmienili system studiów w ramach tego samego kierunku, do średniej, o której mowa w ust. 2, wlicza się oceny uznane przez Dziekana kierunku przyjmującego studenta.
7. Przeliczniki ocen uzyskanych na innej uczelni w skali innej niż stosowana na Uniwersytecie Łódzkim określa Rektor w zarządzeniu.

§ 35

Szczegółowe wymagania i tryb uzyskiwania zaliczeń oraz składania egzaminów z poszczególnych przedmiotów i zajęć składowych, a w szczególności forma zaliczenia lub egzaminu, jego zakres oraz wykaz materiałów źródłowych i podręczników niezbędnych do przygotowania się, są ustalane przez kierowników właściwych jednostek dydaktycznych/koordynatorów przedmiotów i podawane do wiadomości studentom przez prowadzącego na pierwszych zajęciach z przedmiotu.

§ 36

W przypadku przedmiotów/zajęć składowych kończących się uzyskaniem zaliczenia, jeżeli student nie wypełni warunków określonych w § 35 prowadzący zajęcia odmawia ich zaliczenia i wystawia ocenę niedostateczną lub wpisuje „nza”. Rada Wydziału ustali warunki dopuszczalności oraz tryb rozstrzygania odwołania studenta od decyzji o odmowie zaliczenia przedmiotu/zajęć składowych.

§ 37

1. Egzaminy są składane w czasie sesji egzaminacyjnej. Egzaminy mogą być też składane na zasadach określonych w § 33 ust. 8.

2. Egzamin może być przeprowadzony w formie ustnej, pisemnej, testowej lub w sposób praktyczny, a także w połączeniu tych form, o ile wymaga tego specyfika przedmiotu.
3. Dla każdego egzaminu ustalane są dwa terminy: termin pierwszy i termin poprawkowy. Egzamin w terminie poprawkowym nie może się odbyć przed upływem 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku egzaminu odbytego w terminie pierwszym.
4. Terminy i miejsce egzaminów ustala egzaminator po zasięgnięciu opinii studentów i powiadamia o nich studentów najpóźniej na trzy tygodnie przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Terminarz sesji jest publikowany w internecie na stronie wydziałowej. Dziekan może określić inne zasady ustalania terminów lub miejsc egzaminów.
5. Student nie może być zobowiązany do zdawania na kierunku podstawowym więcej niż jednego egzaminu w jednym dniu.
6. Na wniosek organów samorządu studenckiego Dziekan deleguje opiekuna roku lub inną osobę jako obserwatora egzaminu.
7. Student zgłaszając się na egzamin, winien posiadać kartę okresowych osiągnięć oraz indeks, jeżeli w danej podstawowej jednostce organizacyjnej UŁ jest przewidziane wydawanie kart okresowych osiągnięć albo dokumentowanie przebiegu studiów w indeksie, z zaliczeniami zajęć dydaktycznych wchodzących w skład danego przedmiotu, warunkującymi przystąpienie do egzaminu.
8. Student, który otrzymał z egzaminu ocenę niedostateczną w pierwszym terminie ma prawo zdawania egzaminu poprawkowego.
9. Student, który nie przystąpił do egzaminu z uzasadnionych przyczyn, określonych w § 12 ust. 3, zachowuje prawo do zdawania egzaminu w innym dniu wyznaczonym przez egzaminatora w ramach sesji egzaminacyjnej, pod warunkiem zgłoszenia się do egzaminatora niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny nieobecności.
10. Student nie traci prawa do składania egzaminu w pierwszym terminie lub w terminie poprawkowym, jeżeli egzamin w wyznaczonym uprzednio terminie nie odbył się z powodu nieobecności egzaminatora. Wyznaczenie nowego terminu nie może kolidować z terminami innych egzaminów studenta przewidzianych planem sesji egzaminacyjnej.
11. W przypadku, gdy przeprowadzenie egzaminu przez egzaminatora danego przedmiotu jest niemożliwe, kierownik właściwej jednostki dydaktycznej wyznacza na egzaminatora innego nauczyciela akademickiego.

§ 38

1. W przypadku wystąpienia bezpośrednio przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania zdarzeń, które uniemożliwiają składanie egzaminów lub zaliczeń kończących przedmiot w terminach sesji egzaminacyjnej, a w szczególności w przypadku choroby studenta, zdarzenia losowego, urodzenia dziecka lub sprawowania nad nim opieki albo wystąpienia innych uzasadnionych powodów, student ma prawo na swój wniosek ubiegać się o przesunięcie terminów składania egzaminów lub zaliczeń kończących przedmiot.
2. Decyzję o przesunięciu terminów składania egzaminów lub zaliczeń kończących przedmiot podejmuje Dziekan na podstawie przedłożonych dokumentów.
3. Termin składania egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot na zasadach określonych wyżej, nie może być przesunięty więcej niż o jeden miesiąc od końca okresu rozliczeniowego na danym kierunku studiów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Rektor może przesunąć termin składania egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot nie więcej jednak niż o kolejny miesiąc, z zastrzeżeniem postanowienia § 48 ust. 3.

§ 39

1. Jeżeli w terminie poprawkowym student otrzymał z egzaminu ocenę niedostateczną, Dziekan – na złożony w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników egzaminu wniosek studenta uzasadniony okolicznościami wskazującymi na nieprawidłowy przebieg egzaminu – może zarządzić egzamin komisyjny. Egzamin komisyjny powinien się odbyć w ciągu 10 dni od daty podjęcia decyzji przez Dziekana. Dziekan może również zarządzić egzamin komisyjny z własnej inicjatywy.
2. Egzamin komisyjny odbywa się przed komisją złożoną z:
 - a) Dziekana lub upoważnionego przez niego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego jako przewodniczącego komisji,
 - b) dwóch specjalistów z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub przedmiotu pokrewnego.Uczestnikiem egzaminu komisyjnego, na prawach obserwatora, może być nauczyciel akademicki, który wystawił weryfikowaną ocenę. Jako obserwatorzy w egzaminie uczestniczą także: przedstawiciel samorządu studenckiego i opiekun roku oraz student lub nauczyciel akademicki wskazany przez studenta. Egzamin może się odbyć pomimo nieobecności przedstawiciela samorządu studenckiego, opiekuna roku albo obserwatora wskazanego przez studenta.
3. O wyniku egzaminu komisja decyduje większością głosów. Decyzja komisji jest ostateczna.
4. Ocena z egzaminu komisyjnego zastępuje ocenę, od której student się odwołał.

§ 40

W przypadku przeprowadzania egzaminu lub zaliczenia w formie pisemnej oceniona praca pisemna powinna być udostępniona studentowi na jego wniosek. Praca pisemna przechowywana jest przez prowadzącego zajęcia przez okres 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wyników egzaminu lub zaliczenia.

§ 41

1. Dziekan w drodze decyzji administracyjnej skreśla studenta z listy studentów w przypadku:
 - a) niepodjęcia studiów,
 - b) rezygnacji ze studiów,
 - c) niezłożenia pracy dyplomowej przed upływem terminu wynikającego z § 48 ust. 4,
 - d) niezłożenia egzaminu dyplomowego,
 - e) ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z uczelni.
- 1a. Student rezygnujący ze studiów w Uniwersytecie Łódzkim składa na piśmie oświadczenie o rezygnacji ze studiów właściwemu Dziekanowi. Decyzja w sprawie skreślenia studenta z listy studentów w związku z rezygnacją ze studiów wydawana jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od złożenia oświadczenia, o którym wyżej mowa.
2. Dziekan w drodze decyzji administracyjnej może skreślić studenta z listy studentów w przypadku:
 - a) stwierdzenia braku postępów w nauce,
 - b) nieuzyskania zaliczenia semestru/roku i nieuzyskania zgody Dziekana na powtarzanie semestru/roku,
 - c) nieuiszczenia w terminie opłaty za studia i nieuzyskania zwolnienia z tej opłaty.

3. Od decyzji Dziekana, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje odwołanie do Rektora. Decyzja Rektora jest ostateczna.
4. Osoba skreślona z listy studentów ma prawo do zachowania indeksu.

§ 42

Studentom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie stopnia niepełnosprawności przysługuje prawo do uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów w formie alternatywnej. Zgodę na odbywanie egzaminów i zaliczeń w formie alternatywnej udziela Dziekan po zasięgnięciu opinii Pełnomocnika Rektora UŁ ds. Osób Niepełnosprawnych.

VII. POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ZAJĘĆ I STUDIÓW POZA KIERUNKIEM PODSTAWOWYM I W INNEJ UCZELNI

§ 43

1. W ramach studiów na kierunku podstawowym student ma prawo uczestniczyć w wybranych zajęciach na innym kierunku lub wydziale. Zgodę na uczestniczenie studenta w wybranych zajęciach udziela Dziekan kierunku podstawowego studenta. Przed rozpoczęciem zajęć student występuje także o wyrażenie zgody na uczestniczenie w nich do Dziekana wydziału, na którym odbywają się zajęcia, który udziela jej po zasięgnięciu opinii nauczyciela akademickiego prowadzącego te zajęcia. W takim przypadku student jest związany wyborem przedmiotu a uzyskana ocena jest uwzględniona przy obliczaniu średniej ocen.
2. *[skreślony]*
3. Zaliczenie, o którym mowa w ust. 1 nie może dotyczyć przedmiotu, z którego w tym samym lub wyższym zakresie student odbywa zajęcia na kierunku podstawowym.

§ 44

1. Student może osiągnąć wybrane efekty kształcenia, przewidziane programem kształcenia w innej uczelni, krajowej lub zagranicznej.
2. Warunki zaliczenia efektów kształcenia w innej uczelni określa umowa między studentem i UŁ. Dziekan może uzależnić zawarcie umowy od okazania pisemnej zgody innej uczelni.
3. Jeżeli część efektów kształcenia jest realizowana w innej uczelni w ramach międzynarodowego programu wymiany studentów, wszystkie warunki określone w programie kształcenia winny zostać spełnione, aby student mógł się ubiegać o zaliczenie części planu studiów.

VIII. URLOPY W CZASIE STUDIÓW

§ 45

1. W czasie studiów student może ubiegać się o udzielenie urlopu w związku z chorobą, zdarzeniem losowym, urodzeniem dziecka lub sprawowaniem nad nim opieki albo z innych uzasadnionych powodów.
 - 1a. Urlop może mieć charakter długoterminowy i krótkoterminowy. Urlop długoterminowy nie może być udzielony na okres dłuższy niż jeden rok; urlop krótkoterminowy nie może być udzielony na okres dłuższy niż jeden miesiąc.
 - 1b. Urlop krótkoterminowy nie może być udzielony na okres sesji. Udzielając urlopu krótkoterminowego Dziekan bierze pod uwagę możliwość wyrównania zaległości

przez studenta po zakończeniu urlopu. Po zakończeniu urlopu student zobowiązany jest do wyrównania zaległości w trybie i na zasadach określonych przez prowadzących zajęcia. Urlopów krótkoterminowych nie udziela się z powodu choroby.

2. Wniosek o udzielenie urlopu student powinien złożyć na piśmie do Dziekana niezwłocznie po wystąpieniu zdarzenia uzasadniającego udzielenie tego urlopu.
3. Urlop z powodu choroby jest udzielany na podstawie opinii lekarskiej wydanej przez uprawnionego lekarza z jednostki służby zdrowia sprawującej opiekę medyczną nad uczelnią, do której student jest skierowany przez Dziekana. O korzystaniu z urlopu student obowiązany jest powiadomić Dziekanów innych kierunków, na których także odbywa studia.
4. Urlop z powodu urodzenia dziecka lub sprawowania nad nim opieki jest udzielany na podstawie złożonego przez studenta wniosku wraz z odpisem aktu urodzenia dziecka.
5. Urlop jest udzielany z powodu zdarzeń określonych w § 45 ust. 1 na czas trwania zdarzenia i jego skutków, jednak urlop udzielony z innych uzasadnionych powodów nie może być udzielony jednorazowo na okres dłuższy niż jeden rok.
6. Student może ubiegać się o urlop naukowy w przypadku wyjazdu na studia zagraniczne. Okres urlopu odpowiada okresowi studiów za granicą.
7. Uprawnienia do stypendiów w czasie trwania urlopu naukowego określa odrębny regulamin.

§ 46

1. Najpóźniej na 7 dni przed zakończeniem urlopu długoterminowego student jest obowiązany zgłosić na piśmie swój powrót na studia. Niedotrzymanie wskazanego terminu jest równoznaczne z niepodjęciem studiów.
2. Studenci powracający z urlopów są zobowiązani do wyrównania różnic wynikających z planu studiów i programu kształcenia w trybie i terminach określonych przez Dziekana.

IX. PRACA DYPLOMOWA (MAGISTERSKA, LICENCJACKA LUB INŻYNIERSKA)

§ 46a

1. Pracą dyplomową jest kończąca studia praca magisterska, licencjacka lub inżynierska, potwierdzająca zrealizowanie przez studenta efektów kształcenia wskazanych na odpowiednim seminarium dyplomowym.
2. Praca dyplomowa jest przedstawiona w formie pisemnej monografii, rozprawy lub eseju; praca licencjacka lub inżynierska może być przedstawiona także w postaci referatu, projektu lub prezentacji lub innego rodzaju opracowania – w takim jednak wypadku student obowiązany jest sporządzić opis pracy dyplomowej, zawierający opis konstrukcji tematu (plan pracy), założeń badawczych i metodologicznych, głównych elementów treści i bibliografii.
3. Rada Wydziału określa obowiązującą formę pracy dyplomowej; Rada Wydziału może określić dodatkowe desygnaty lub przykłady pisemnych opracowań spełniających wymagania pracy dyplomowej.

§ 47

1. Pracę licencjacką/inżynierską student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora i zatrudnionego

na stanowisku adiunkta lub starszego wykładowcy. Pracę magisterską na jednolitych studiach magisterskich lub studiach drugiego stopnia student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Do kierowania pracą magisterską Dziekan może upoważnić nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora i zatrudnionego na stanowisku adiunkta lub starszego wykładowcy, a także specjalistę spoza UŁ posiadającego stopień naukowy - po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału.

2. Na kierunkach eksperymentalnych oraz związanych z pracą w terenie kierownik jednostki dydaktycznej, w której wykonywana jest praca magisterska, może wyznaczyć w porozumieniu z kierującym pracą opiekuna pracy magisterskiej spośród pracowników lub doktorantów jednostki. Do zadań opiekuna należy pomoc w wykonywaniu eksperymentalnej części pracy, w rozwiązywaniu problemów technicznych oraz nadzór nad bezpieczeństwem pracy studenta.
3. Na kierunkach, na których w trakcie studiów następuje podział na specjalności/specjalizacje, student ma prawo wyboru jednej specjalności/specjalizacji i seminarium dyplomowego.
4. Dziekan może ograniczyć prawo wyboru specjalności/specjalizacji i seminarium dyplomowego, jeżeli liczba kandydatów przekracza możliwości dydaktyczne jednostki.
5. Przy ustaleniu tematu pracy dyplomowej należy brać pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, a także plany naukowe UŁ.
6. Za pracę dyplomową może być uznana praca powstała w ramach studenckiego ruchu naukowego.
7. Student ma prawo wyboru wykładów monograficznych, zajęć specjalistycznych i seminariów związanych z tematem pracy dyplomowej.
8. W uzasadnionych przypadkach Rada Wydziału może zezwolić na pisanie prac dyplomowych w języku obcym.

§ 48

1. Student uzyskuje zaliczenie seminarium dyplomowego w ostatnim semestrze studiów po przedłożeniu pracy dyplomowej i przyjęciu jej przez kierującego pracą.
2. Jeżeli student nie uzyskał zaliczenia seminarium dyplomowego z powodu nieprzedłożenia pracy dyplomowej, ma prawo ubiegać się o przedłużenie terminu zaliczenia seminarium dyplomowego. O przedłużeniu terminu zaliczenia seminarium dyplomowego decyduje Dziekan. Warunki dopuszczalności i tryb przedłużania terminu zaliczenia seminarium dyplomowego ustala Rada Wydziału.
3. W przypadku dłuższej nieobecności kierującego pracą dyplomową Dziekan w porozumieniu z kierownikiem właściwej jednostki dydaktycznej może wyznaczyć innego nauczyciela akademickiego kierującego pracą. Zmiana nauczyciela akademickiego kierującego pracą w okresie ostatnich 6 miesięcy przed terminem jej ukończenia (3 miesięcy w odniesieniu do prac licencjackich/inżynierskich) może stanowić podstawę do przedłużenia terminu zaliczenia seminarium dyplomowego.
4. Student jest zobowiązany złożyć pracę dyplomową w dziekanacie z adnotacją kierującego pracą o jej przyjęciu nie później niż do końca sesji poprawkowej w semestrze kończącym studia. Jeżeli praca dyplomowa przygotowana została w formie, o której mowa w par. 46a ust. 2, student składa w dziekanacie opis pracy dyplomowej z adnotacją kierującego pracą o jej przyjęciu. Pracę dyplomową (opis pracy dyplomowej) składa się w formie papierowej oraz w formie elektronicznej na informatycznym nośniku danych. Dziekanat przyjmuje pracę, jeżeli student uzyskał

zaliczenia wszystkich obowiązkowych przedmiotów i praktyk oraz wymaganą w dotychczasowym toku studiów liczbę punktów ECTS.

5. Wznowienie studiów w przypadku skreślenia, o którym mowa w § 41 ust. 1 lit. c, następuje na zasadach określonych w § 22. Dziekan może zwolnić studenta z wyrównania różnic w planie studiów i programie kształcenia i ograniczyć jego obowiązki do przygotowania pracy dyplomowej w ramach seminarium, jeśli przerwa w nauce nie była dłuższa niż 1 rok. Dziekan kieruje się uzyskanymi przez studenta efektami kształcenia. Rada Wydziału może wydłużyć okres przerwy w nauce uprawniający do zwolnienia studenta z wyrównania różnic w planie studiów i programie kształcenia.
6. W przypadku wznowienia studiów, o którym mowa w ust. 5, Dziekan w porozumieniu z kierownikiem właściwej jednostki dydaktycznej może zezwolić na dokończenie wykonywanej wcześniej pracy dyplomowej albo na ponowne jej wykonanie w tej samej lub innej jednostce dydaktycznej.

§ 49

1. Oceny pracy dyplomowej przedstawionej w formie pisemnej dokonują niezależnie kierujący pracą oraz recenzent. Recenzentem pracy dyplomowej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora w tej samej lub pokrewnej specjalności. Jeżeli pracę magisterską na jednolitych studiach magisterskich lub studiach drugiego stopnia student przygotował pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora, do sporządzenia recenzji należy wyznaczyć nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego; w szczególnych okolicznościach Dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału może odstąpić od tej reguły i zezwolić na sporządzanie recenzji przez osoby posiadające stopień naukowy doktora. Recenzentem pracy dyplomowej może być również osoba ze stopniem lub tytułem naukowym spoza Uniwersytetu Łódzkiego, w szczególności na zasadzie wymiany partnerskiej między uczelniami lub instytucjami naukowymi – decyzję podejmuje Dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału.
2. Jeśli recenzent oceni pracę jako niedostateczną, o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje Dziekan, który może zasięgnąć opinii drugiego recenzenta. Do powołania drugiego recenzenta stosuje się odpowiednio postanowienia ust. 1.
3. Przy ocenianiu pracy dyplomowej stosuje się oceny określone w § 34 ust. 2.
4. Oceny pracy dyplomowej przedstawionej w formie, o której mowa w par. 46a ust. 2, dokonuje komisja powołana do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. Komisja zapoznaje się z pracą i wystawia ocenę, o której mowa powyżej, w dniu egzaminu dyplomowego. Ocenę wpisuje się do protokołu egzaminu dyplomowego.

X. EGZAMIN DYPLOMOWY (MAGISTERSKI, LICENCJACKI LUB INŻYNIERSKI). ZAKOŃCZENIE STUDIÓW

§ 50

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
 - a) uzyskanie zaliczenia wszystkich obowiązkowych przedmiotów i praktyk oraz wymaganej w toku studiów liczby punktów ECTS,
 - b) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej z pracy dyplomowej albo decyzja Dziekana o dopuszczeniu po wyczerpaniu trybu postępowania określonego w § 49 ust. 2.

2. Egzamin dyplomowy, z zastrzeżeniem ust. 3, odbywa się przed komisją, której przewodniczy Dziekan lub upoważniony przez niego nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Oprócz przewodniczącego w skład komisji wchodzi kierujący pracą oraz recenzent pracy.
3. Jeżeli praca licencjacka/inżynierska przedstawiona została w innej formie niż pisemna egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją, której przewodniczy Dziekan lub upoważniony przez Dziekana nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Oprócz przewodniczącego w skład komisji wchodzi kierujący pracą oraz specjalista z tej samej lub pokrewnej specjalności posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.
4. Egzamin dyplomowy powinien się odbyć nie później niż w ciągu jednego miesiąca od daty złożenia pracy dyplomowej (streszczenia) w dziekanacie.
5. Zakres wymagań egzaminacyjnych egzaminu dyplomowego ustala Rada Wydziału.
6. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Rada Wydziału może ustalić inną formę egzaminu licencjackiego/inżynierskiego.
7. Przy ocenie egzaminu dyplomowego stosuje się oceny określone w § 34 ust. 2.
8. Z przebiegu egzaminu dyplomowego sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący oraz członkowie komisji.

§ 51

1. W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu w ustalonym terminie Dziekan wyznacza drugi termin jako ostateczny. Powtórny egzamin nie może się odbyć wcześniej niż po upływie 1 miesiąca i nie później niż przed upływem 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu.
2. W przypadku niezdania egzaminu dyplomowego w drugim terminie Dziekan wydaje decyzję o:
 - a) *(skreślony)*,
 - b) skreśleniu z listy studentów.

§ 52

1. Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym.
2. Podstawę obliczenia ostatecznego wyniku studiów stanowią:
 - a) średnia ocen, o której mowa w § 34 ust. 4-6,
 - b) średnia arytmetyczna ocen pracy dyplomowej,
 - c) ocena z egzaminu dyplomowego.Wynik studiów stanowi suma 0,6 średniej wymienionej w pkt a) oraz 0,2 ocen wymienionych w punkcie b) i 0,2 oceny wymienionej w punkcie c).
3. W przypadku określonym w § 50 ust. 3 wynik studiów stanowi suma 0,6 średniej wymienionej w punkcie a) oraz 0,4 oceny wymienionej w punkcie c).
4. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą:
 - do 3,25 - dostateczny (3);
 - 3,26 - 3,60 - dostateczny plus (3,5);
 - 3,61 - 4,10 - dobry (4);

- 4,11 - 4,60 - dobry plus (4,5);
- 4,61 i powyżej - bardzo dobry (5). ***

5. Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ocenę, o której mowa w ust. 4, o pół stopnia (0,5) studentowi, który nie powtarzał semestru/roku, wyróżniał się w trakcie studiów oraz otrzymał bardzo dobre oceny z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego albo z egzaminu dyplomowego, jeżeli program studiów nie przewiduje przygotowania pracy licencjackiej/inżynierskiej.
6. Na wspólny wniosek studenta i kierującego pracą, może zostać zorganizowany otwarty egzamin dyplomowy. Wniosek w tej sprawie powinien być złożony do Dziekana na 3 tygodnie przed planowanym egzaminem. Tryb przeprowadzania otwartych egzaminów dyplomowych uchwała Rada Wydziału, z tym, że ogłoszenie informacji o terminie i miejscu takiego egzaminu na stronie internetowej wydziału powinno nastąpić na co najmniej 7 dni przed planowanym terminem egzaminu.

§ 53

Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych oraz suplement. Absolwent przed otrzymaniem dyplomu i suplementu powinien uregulować wszystkie zobowiązania wobec uczelni potwierdzone kartą obiegową. Absolwent ma prawo do zachowania indeksu.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 54

Regulamin studiów oraz uchwały Rad Wydziałów dotyczące spraw studenckich powinny zostać udostępnione studentom w wersji elektronicznej na stronie internetowej Uniwersytetu Łódzkiego oraz na stronach internetowych poszczególnych wydziałów.

§ 55

Do uchwał podjętych przez Rady Wydziałów na podstawie § 5 stosuje się odpowiednio art. 161 ust. 2 i 4 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym.

§ 55a

Ileć w aktach prawnych wydawanych w Uniwersytecie Łódzkim mowa jest o średniej ocen studenta rozumie się przez to średnią wynikającą z niniejszego Regulaminu studiów. W przypadku konieczności przeliczania średnich z innych uczelni na średnie obowiązujące w UŁ stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego Regulaminu studiów.

*** Do studentów, którzy rozpoczęli albo wznowili studia przed dniem 1 października 2011 r., stosuje się postanowienia § 44 ust. 4 Regulaminu Studiów w UŁ z dnia 24.04.2006 r. ze zm., którego brzmienie jest następujące:

„§ 44. 4. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą:
- do 3,10 - dostateczny (3),
- 3,11-3,60 - dostateczny plus (3+),
- 3,61-4,10 - dobry (4),
- 4,11-4,60 - dobry plus (4+),
- 4,61 i powyżej - bardzo dobry (5).”

(§ 3 uchwały Senatu UŁ nr 477 z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr 310 Senatu UŁ z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Łódzkim).

§ 56

Regulamin niniejszy przyjęty uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 4 kwietnia 2011 r. wchodzi w życie z dniem 1 października 2011 r., z wyjątkiem § 34 ust. 4 i 5, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2012 r.

**WYKAZ PODSTAWOWYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
DOKUMENTUJĄCYCH PRZEBIEG STUDIÓW W INDEKSIE**

1. Wydział Nauk Geograficznych – studia drugiego stopnia
2. *[skreślony]*
3. Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
4. Wydział Prawa i Administracji
5. Filia w Tomaszowie Mazowieckim: Instytut Turystyki i Rozwoju Gospodarczego; Instytut Nauk Leśnych